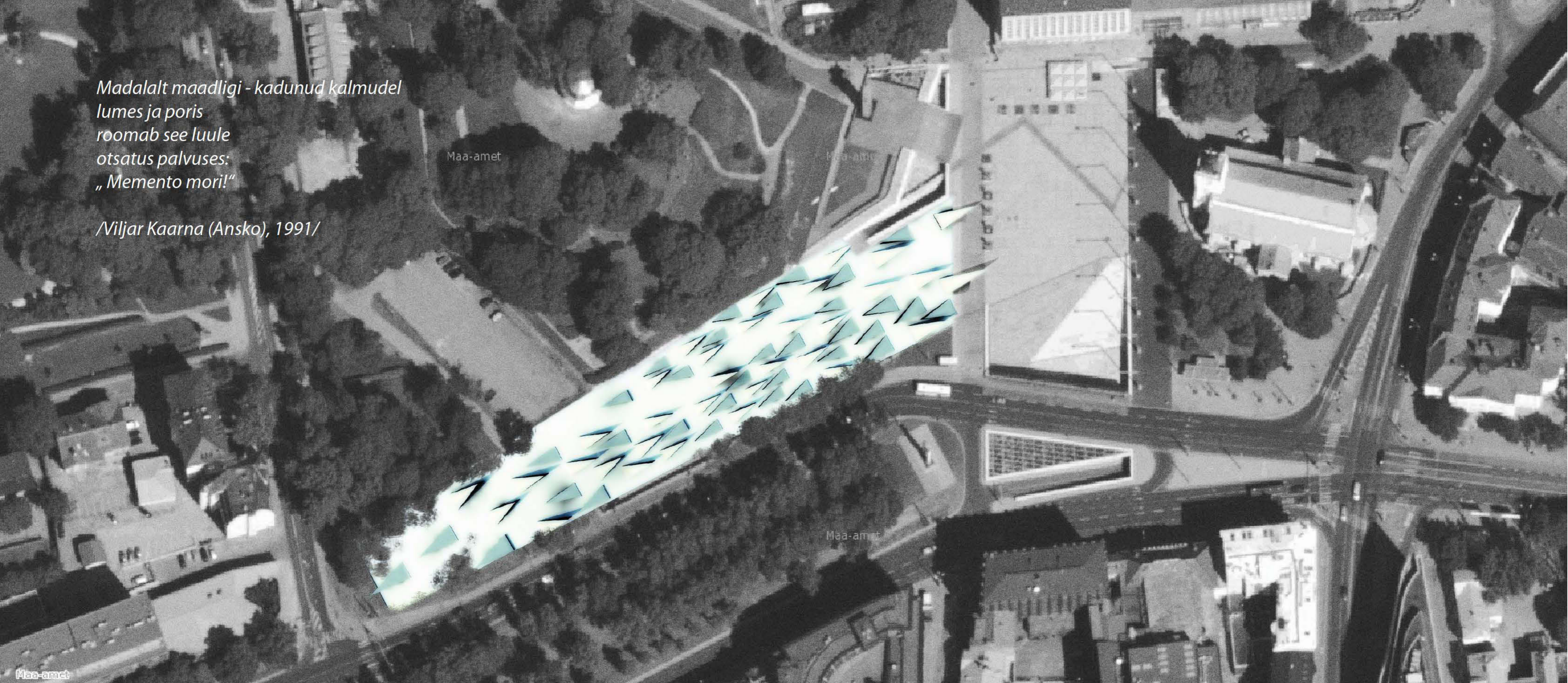


Madalalt maadligi - kadunud kalmudel
lumes ja poris
roomab see luule
otsatus palvuses:
„Memento mori!“

/Viljar Kaarna (Ansko), 1991/



KOMMUNISMOHVRITE MEMORIAAL

Memoriaal oma ruumilise võimsusega paneb inimese mõtlema ajast, mil pooldati üleminekut kapitalistlikust ühiskonnast kommunistlikusse ideaalühiskonda revolutsioonilisel teel. See püüdlus "kommunistliku ideaalühiskonna" poole hukutas Nõukogude Liidus 1917-1991 aastatel kümneid miljonid inimesi. Neil aastail Nõukogude Liidus ja tema poolt naaberriikides kordasaadetu on 20. sajandi üks suurimaid inimsusevastaseid kuritegusid. Ka ükski teine kommunistlik režiim ei ole võimul püsinud ilma ulatuslike inimsusevastaste kuritegude, demokraatlike vabaduste ning opositsiooniliste organisatsioonide lämmatamiseta. Prantsuse ajaloolaste "Kommunismi musta raamatu" andmel on kommunistlikud režiimid hävitanud üle 100 miljoni inimese. Kommunismiohvriteks on ka inimesed, kes on pidanud selle aja üle elama ning hiljem selle mälestusega vabaduses elama.

Antud memoriaal koondab endasse kõikide hinged üle maa, kes on kannatanud kommunistlikku võõrvõimu või hukkunud selle tõttu. See on pühendatud kõigile, kes hukkusid kommunistliku võõrvõimu kuritegude- vangistamise ja hukkamiste, küüditamise ja sunnitöö- tõttu ning läbi selle seisnud Eesti iseseisvuse eest. Vabaduse eest. Memoriaal on ruumiline peegeldus ajast ja inimestest. Peegeldus, mida kogeb iga külastaja omamoodi. Peegeldus, mille alateadvuses on teema talletamine rahva ühismällu, kommunismiideoloogia hukkamõistmine ning miljonite kommunismiohvrite mälestamine.

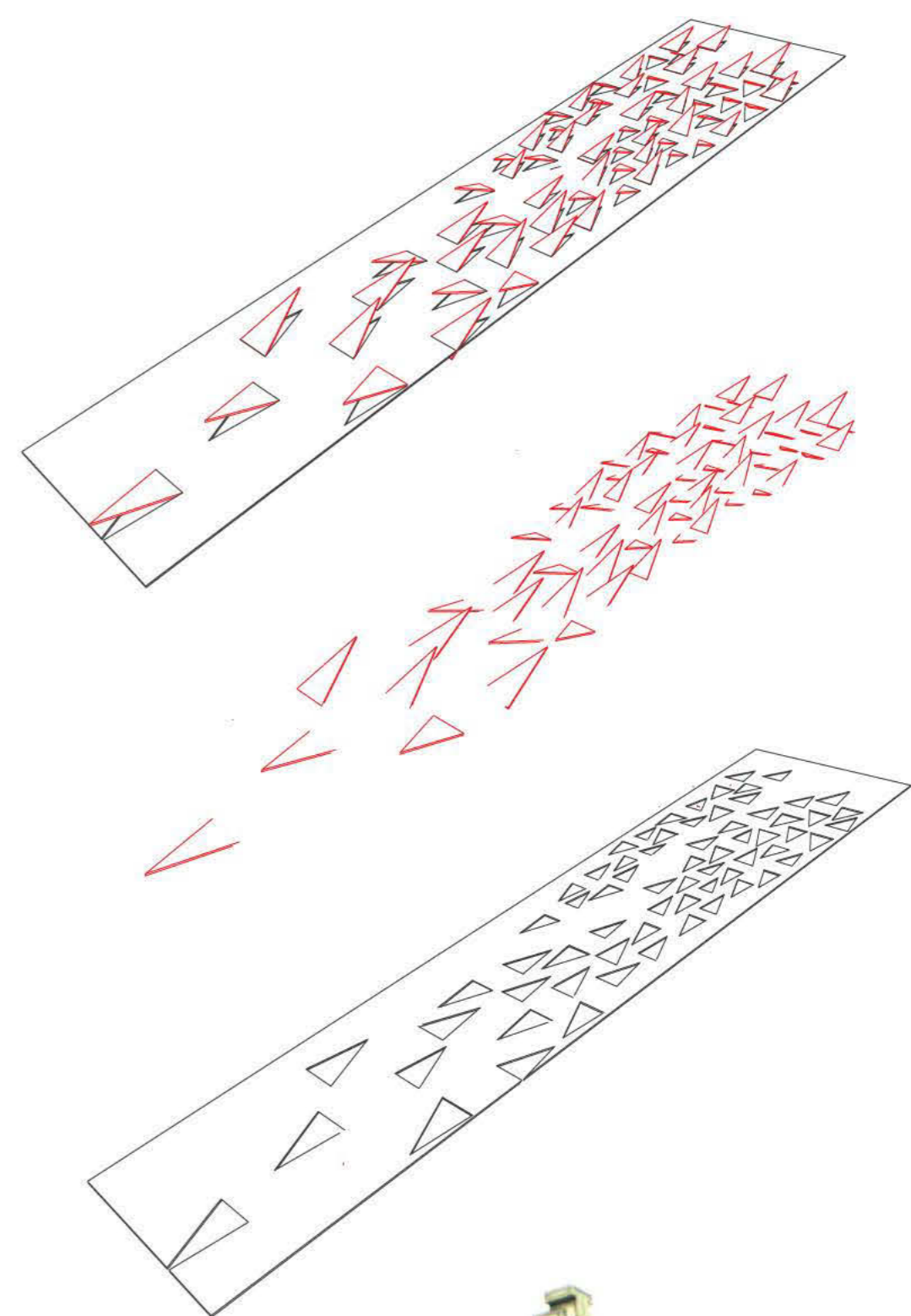
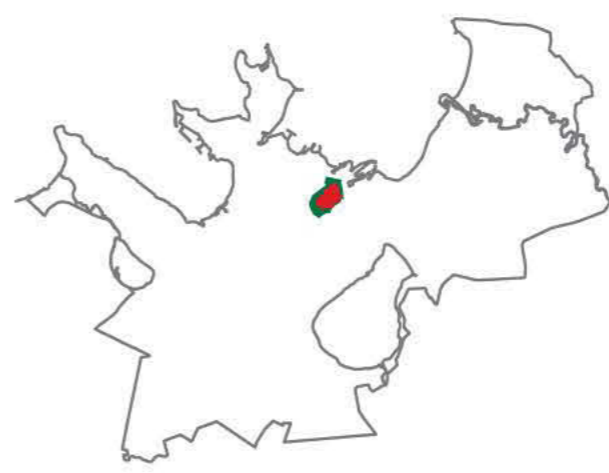
ASUKOHT

Asukoha valikul on arvestatud memoriaali ulatuslikku ja sügavat sisu Eestis ja kogu maailmas. Asukohaks on valitud ala Tallinna südames. Ala piirneb Kaarli puiestee, Toomepea tänava, Harjumäe ja Vabaduse väljakuga. Asukoha valikul sai määravaks võimalikult rohke külastatavus, võimalus siduda teemakohased Okupatsioonide muuseum ja Vabaduse väljak. Liikumine okupatsioonist vabadusse või vastupidi. Samuti on memoriaal ruumiliselt võimas linnamaastiku osa, mis loob ühenduse ka avaliku ruumi ringteega ümber Tallinna vanalinna.

MEMORIAALI IDEEKAVAND

Memoriaali ideekavandi kontseptsioon põhineb kommunismiohvrite kannatustel, surutsel, lämmatamisel, kitsikusel. Kommunismiideoloogia ulatuslikusel, võimsusel, massilisusel. Avatud hääletud suud, kadunud kalmud. Lahtiskummine kodumaast.

Memoriaali sisu on valatud arhitektuursesse vormi, mis oma massiivsuses tekitab võimsa linnamaastiku osa. Kogu ala Vabaduse väljakust Toomepea tänavani tõuseb ühtlase kaldega, mattes enda alla loodusliku reljeefi. Kivisest kaldpinnast on lahti rebitud eri suundades avanevad "nokad". Nende rohkus ja tihedus on otsene märk kommunismiideoloogia ohvrite rohkusest. Samuti on see tihedus sobiv vastand Vabaduse väljaku avarusele. Kutsuvalt siduv ja samas üllatuslikke katkestusi pakkuv avaliku ruumi osa. Iga "nokk" eraldi loob memoriaali külastajale võimaluse olla omaette, muust linnaruumist eraldi, ja mälestada oma lähedasi või üldiselt kommunismiohvreid. Selleks on iga "noka" all kivikangur (kividest kuhjatud haud), mis sümboliseerib kadunud kalmusid ning igal memoriaali külastajal on võimalik sinna lisada oma kivi ning rahulikult kalmu serval istudes ohvraid mälestada. Massiliselt avatud "nokkaid", mis on täis kive, võib tõlgendada kui hääletult appikarjuvaid kommunismiohvrite suid.



KATKEND

KOMMUNISMOHVRITE MEMORIAALI ASUKOHA JA IDEEKAVADI KONKURSS

